

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24.09.2008, sp. zn. 29 Cdo 933/2008, ECLI:CZ:NS:2008:29.CDO.933.2008.1

Číslo: 92/2009

Právní věta: Pohledávku z pracovněprávního vztahu vzniklou do 31. 12. 2006 nelze zajistit směnkou. Skutečnost, že směnka byla vystavena k zajištění pohledávky z pracovněprávního vztahu, není důvodem neplatnosti směnky; zakládá však námitku nepřipustného důvodu směnky.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 24.09.2008

Spisová značka: 29 Cdo 933/2008

Číslo rozhodnutí: 92

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla:

Předpisy: § 17 odst. 1 předpisu č. 191/1950Sb.

§ 246 předpisu č. 65/1965Sb.

§ 247 předpisu č. 65/1965Sb.

§ 248 odst. 1 předpisu č. 65/1965Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

V r c h n í s o u d v Olomouci rozsudkem ze dne 17. 9. 2007 změnil rozsudek ze dne 7. 12. 2006, kterým K r a j s k ý s o u d v Brně ponechal v platnosti směnečný platební rozkaz ze dne 23. 12. 2002, jímž původně uložil žalované zaplatit žalobci částku 89 000 Kč s 6% úrokem od 1. 1. 2002 do zaplacení, směnečnou odměnu 296,70 Kč a náklady řízení, tak, že směnečný platební rozkaz zrušil.

Odvolací soud, vycházející z toho, že směnka byla vystavena výhradně za účelem zajištění „nároků žalobce, jako bývalého zaměstnavatele, na náhradu škody způsobené údajně žalovanou, jako bývalým zaměstnancem“, uzavřel, že „použití směnky k zajištění pracovněprávního nároku zaměstnavatele vůči zaměstnanci na náhradu škody je přinejmenším obcházením zákona a podpis žalované jako výstavce na žalované směnce je proto neplatný a nárok žalobce na zaplacení směnky vůči žalované platně nevznikl“.

Žalovaná se tak „námitkou neplatnosti směnečného závazku“ povinnosti platit ze směnky ubránila.

Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání, odkazuje co do jeho přípustnosti na ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř., namítaje, že: 1) řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci a 2) rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení

věci, tj. uplatňuje dovolací důvody podle ustanovení § 241a odst. 2 písm. a) a b) o. s. ř.

Dovolatel je přesvědčen, že námitky proti směnečnému rozkazu „nebyly žádným způsobem konkretizovány a žalovaná neoznačila důkazy k prokázání svých tvrzení“. „Jelikož soud nevyslychal ve věci žádné svědky a ani účastníky řízení, byla zcela vytržena z kontextu skutečnost, že původní příčina dluhu bylo manko, které způsobila žalovaná na provozovně žalobce, nicméně směnka byla podepsána z toho důvodu, že manko ve výši 89 000 Kč za žalovanou zaplatil žalobce“. Vrácení této půjčky pak bylo zajištěno směnkou.

Dále dovolatel nesouhlasí se závěrem odvolacího soudu, že zákon č. 65/1965 Sb. (dále jen „zákoník práce“) neumožňuje zajištění závazku z pracovněprávního vztahu směnkou, nehledě na to, že touto otázkou (výhradou o „zajištění pracovněprávního nároku“) se odvolací soud neměl zabývat, když nebyla obsažena v námitkách proti směnečnému platebnímu rozkazu.

Proto žalobce požaduje, aby Nejvyšší soud rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalovaná navrhuje, aby Nejvyšší soud dovolání zamítl.

N e j v y š š í s o u d dovolání zamítl.

I.

Z odůvodnění:

Dovolání je přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř.; není však důvodné.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice právně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle ustanovení čl. I § 17 zákona č. 191/1950 Sb. (dále jen „směnečný zákon“), kdo je žalován ze směnky, nemůže činit majiteli směnky námitky, které se zakládají na jeho vlastních vztazích k výstavci nebo k dřívějším majitelům, ledaže majitel při nabývání směnky jednal vědomě na škodu dlužníka.

Podle ustanovení § 246 odst. 1 zákoníku práce uspokojení nároku zaměstnavatele lze zajistit dohodou mezi ním a zaměstnancem o srážkách ze mzdy; srážky ze mzdy nesmějí činit více, než by činily srážky při výkonu rozhodnutí. Dohoda musí být uzavřena písemně, jinak je neplatná.

Ustanovení § 247 odst. 1 zákoníku práce dále určuje, že vznikla-li zaměstnanci povinnost nahradit škodu na svěřených hodnotách, které je zaměstnanec povinen vyúčtovat, může se jiná fyzická osoba zaručit písemným prohlášením, že tento nárok zaměstnavatele uspokojí, jestliže tak neučiní zaměstnanec.

Nárok na náhradu škody na svěřených hodnotách, které je zaměstnanec povinen vyúčtovat, a nárok na náhradu škody, kterou zaměstnanec způsobil zaměstnavateli úmyslně, může zaměstnavatel zajistit též písemnou smlouvou o zřízení zástavního práva k nemovitosti, kterou vlastní zaměstnanec (§ 248 odst. 1 zákoníku práce).

Námitka směřující proti závěru odvolacího soudu, že směnka zajišťuje pracovněprávní nárok zaměstnavatele, není důvodná již proto, že sám žalobce ve vyjádření k námitkám proti směnečnému platebnímu rozkazu a v odvolání potvrdil, že směnka zajišťuje „manko způsobené žalovanou na

provozovně“. Tvrzení, podle něhož směnka zajišťovala pohledávku z titulu půjčky, je tudíž nepřijatelnou novotou (§ 241a odst. 4 o. s. ř.).

Správnost rozhodnutí odvolacího soudu není způsobilá zpochybnit ani výhrada, podle níž lze zajistit nárok z pracovněprávního vztahu směnkou. Ustanovení zákoníku práce upravující (taxativně) možnosti zajištění práv a povinností z pracovněprávních vztahů mají kogentní povahu a jiné, než v těchto ustanoveních vypočtené, zajištění tak nepřichází v úvahu (k tomu srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 2. 7. 1996, sp. zn. [I. ÚS 27/96](#), rozhodnutí Nejvyššího soudu uveřejněné pod číslem 69/2002 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, jakož i rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 11. 2006, sp. zn. [21 Cdo 60/2006](#)).

Nemožnost zajistit práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů směnkou sice nečiní směnku (vystavenou za tímto účelem) neplatnou, zakládá však námitku výstavce směnky podle ustanovení čl. I § 17 směnečného zákona.

Konečně Nejvyšší soud neshledává důvodnou ani výhradu, že tvrzení ohledně nemožnosti zajištění práv a povinností z pracovněprávního vztahu směnkou nebylo obsaženo v námitkách proti směnečnému platebnímu rozkazu. Z obsahu těchto námitek je totiž souvislost směnky s „pracovním poměrem“ (údajnou pohledávkou z pracovněprávního vztahu) zřejmá, sám žalobce takový důvod vystavení směnky potvrdil a je zde patrná i vazba mezi neochotou žalované plnit na směnku a výše zmíněnou povahou kauzální pohledávky.

Jelikož se dovolateli správnost rozhodnutí odvolacího soudu prostřednictvím uplatněných dovolacích důvodů zpochybnit nepodařilo, přičemž Nejvyšší soud neshledal ani jiné vady, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), dovolání podle ustanovení § 243b odst. 2, části věty před středníkem, o. s. ř. zamítl.